Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19905

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i (Religious Health Fatalism Scale - RHFS), bireylerin sa?l?k durumlar?n? ve sonuçlar?n? tamamen dini veya ilahi bir yazg?ya, yani kadercilik inanc?na ba?lama e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, dini inançlar?n sa?l?k davran??lar?, hastal?k yönetimi ve tedaviye uyum üzerindeki potansiyel engelleyici etkilerini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **Bobov ve Cap?k (2020)** taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, Türk kültür ve dil ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik analizleri sunulmu?tur. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki sa?l?k psikolojisi ve din psikolojisi ara?t?rmalar?nda kullan?lmas?na olanak sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Din Sa?l??? Kadercili?i, Kadercilik, Sa?l?k ?nançlar?, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Dini Ba?a Ç?kma.

Yazarlar

G. Bobov, Cantürk Cap?k (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi sa?l?klar? üzerindeki kontrol alg?lar?n? ve sa?l?k sonuçlar?n?n ilahi güçler taraf?ndan önceden belirlendi?ine dair inançlar?n?n yo?unlu?unu nicel olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle bireylerin koruyucu sa?l?k davran??lar?ndan kaç?nmas?na veya t?bbi tedavilere direnç göstermesine neden olabilecek **kaderci** tutumlar? saptamak için tasarlanm??t?r. Türkçe uyarlamas?n?n özel amac? ise, ölçe?in orijinal yap?s?n? ve ölçüm özelliklerini Türk dili ve kültürü için do?rulamakt?r.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Din Sa?l??? Kadercili?i** (Religious Health Fatalism) yap?s?n? ölçer. Bu yap?, iki ana bile?eni içerir: 1) Sa?l?k sonuçlar?n?n (hastal?k, iyile?me, ölüm) tamamen Tanr?'n?n iradesine ba?l? oldu?u inanc? ve 2) Bireysel çabalar?n (diyet, egzersiz, t?bbi müdahale) bu ilahi yazg?y? de?i?tirmede etkisiz veya gereksiz oldu?u inanc?. Bu kaderci inanç, ki?inin sa?l???n? korumak veya iyile?tirmek için aktif ad?mlar atmas?n? engelleyen bir psikolojik bariyer olarak i?lev görebilir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Bobov & Cap?k, 2020), ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzere genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Geçerlik çal??malar? ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, genel dindarl?k, sa?l?k kontrol oda??) beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?ini inceleyen **yak?nsak ve ayr??an geçerlik** kan?tlar?n? da içermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?erleri ile rapor edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in farkl? kültür ve dillerde oldu?u gibi, Türk kültüründe de yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i'nin faktör yap?s?, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in genellikle tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u varsay?l?r. Bobov ve Cap?k (2020) taraf?ndan yap?lan **faktör analizi**, ölçe?in tek bir temel faktör alt?nda topland???n? do?rulam??t?r. Bu tek faktör, bireyin sa?l?k konular?nda dini kadercilik düzeyini temsil etmektedir ve bu, ölçe?in teorik yap?s?yla uyumludur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Orijinal ölçek, genellikle Likert tipi derecelendirme kullan?r. Bu, kat?l?mc?lar?n maddelere ne kadar kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirtmelerini gerektirir.

Language Available: Türkçe (Uyarlama sonras?), ?ngilizce (Orijinal dil).

Population Group: Yeti?kin Popülasyon.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri.

Population Details: Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri veya genel toplum örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama yöntemiyle uygulanan ka??t veya çevrimiçi formattaki anket.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Dini ?nançlar, Sa?l?k Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: c_capik36@hotmail.com

Correspondence Address: Cantürk Cap?k (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? **2020** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar Cantürk Cap?k ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretleri ve telif haklar?, yazar?n ve yay?nc? kurulu?un politikalar?na tabidir.

Kaynaklar

Bobov, G. & Cap?k, C. (2020). The reliability and validity of the Religious Health Fatalism Scale in Turkish Language. *Journal of Religion and Health*, 59, 1080-1095. DOI: https://doi.org/10.1007/s10943-018-0731-y

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turk-dilinde-din-sagligi-kaderciligi-olceginin-guvenilirligi-ve-gecerliligi-toad.pdf

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m ve uygulama amac?yla, yay?mlanm?? makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM